

Reprezentativnost europskih organizacija socijalnih partnera: sektor prerade drva

Izvršni sažetak

Uvod

Cilj ove studije jest pružanje potrebnih informacija kako bi se potaknuo sektorski socijalni dijalog u sektoru prerade drva. Eurofoundovim serijama studija o reprezentativnosti nastoje se utvrditi relevantne nacionalne i nadnacionalne organizacije socijalnih partnera u području industrijskih odnosa u odabranim sektorima. U studiji se stoga utvrđuju relevantne nacionalne organizacije socijalnih partnera u sektoru prerade drva na temelju pristupa „odozgo prema dolje” (navodeći članove europskih organizacija) te pristupa „odozdo prema gore”, putem Eurofoundove mreže europskih dopisnika. Nacionalna sektorska organizacija uključuje se u ovu studiju ako je redovito uključena u sektorsko kolektivno pregovaranje i/ili ako je povezana sa sektorskim europskim poslovnim ili radničkim udruženjem koje se nalazi na Komisijinom popisu europskih organizacija socijalnih partnera s kojima se treba savjetovati u skladu s člankom 154. UFEU-a i/ili ako sudjeluje u europskom socijalnom dijalogu povezanom sa sektorom.

Određivanje sektora

U svrhu ove studije sektor prerade drva definiran je u smislu statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (NACE) kako bi se omogućila usporedivost podataka u svim zemljama. Točnije, sektor prerade drva definiran je kao odjeljak 16. NACE-a (Rev. 2). Njime se obuhvaćaju sljedeće djelatnosti:

- 16.1 Piljenje i blanjanje drva;
- 16.2 Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala.

Gospodarska pozadina

U europskom Istraživanju o radnoj snazi (EU-LFS) za 2014. utvrđeno je da je u državama članicama EU-a u sektoru prerade drva ukupno zaposleno manje od 1,5

milijuna radnika, od kojih je 83 % muškaraca. Većina zaposlenika u toj industrijskoj grani zaposlena je na puno radno vrijeme u malim poduzećima s manje od 10 radnika. Sektor je u padu, djelomice zbog stalnog pada potražnje za drvnom robom, a djelomice zbog niskih razina ulaganja, visokih troškova i konkurencije iz uvoza. Sektor je također pogođen gospodarskom krizom, a od 2008. pala je razina zaposlenosti.

Nacionalna razina zastupanja interesa

Sindikati

U više od polovice država članica EU-a u sektoru prerade drva prevladava pluralistički sustav udruživanja. Utvrđeno je da u 27 država članica EU-a postoje ukupno 62 sindikata povezana sa sektorom (Malta nema nijedan sindikat povezan sa sektorom). U 11 država utvrđeno je da postoji samo jedan sindikat povezan sa sektorom, dva sindikata postoje u pet država, tri sindikata također u pet država, dok je u šest država zabilježeno četiri ili više sindikata povezanih sa sektorom, što ukazuje na rascjepkanost.

Što se tiče gustoće sindikata, sektorske stope gustoće dostupne su samo za 27 od 62 slučaja. Iako se stanje bitno razlikuje među državama i sindikatima, statistika pokazuje da je za više od polovice sindikata za koje su dostupni podaci zabilježena niska ili vrlo niska sektorska stopa gustoće (manje od 10 %).

Organizacije poslodavaca

U smislu poslodavaca utvrđeno je da u 25 država članica EU-a postoji 50 organizacija poslodavaca povezanih sa sektorom (u Bugarskoj, Malti i Poljskoj nije zabilježena nijedna organizacija poslodavaca povezana sa sektorom). U deset je zemalja zabilježena samo po jedna organizacija poslodavaca, u njih devet po dvije, u četiri su zemlje zabilježene tri, a u dvije zemlje po četiri i više organizacija.

Što se tiče gustoće organizacija poslodavaca, sektorske stope gustoće su niske; samo jedna udruga pokazuje sektorsku stopu gustoće poduzeća koja premašuje 50%. Kada su podaci dostupni za obje vrste gustoće (28 slučajeva), sektorske stope gustoće poduzeća najčešće su niže nego gustoće u smislu zaposlenika. To je utvrđeno za 21 od 28 slučajeva i može ukazivati na nešto višu sklonost velikih poduzeća za udruživanjem u odnosu na manja poduzeća.

Kolektivno pregovaranje

U deset od 20 zemalja za koje su dostupni podaci zabilježene su visoke stope kolektivnog pregovaranja, odnosno stope veće od 80%, u tri zemlje zabilježene su stope kolektivnog pregovaranja između 50% i 70%, dok su u pet zemalja zabilježene vrlo niske stope kolektivnog pregovaranja – niže od 15%. U Estoniji i Malti uopće ne postoji sektorsko kolektivno pregovaranje. Najznačajniji čimbenik kojim se objašnjavaju visoke stope kolektivnog pregovaranja jest prevladavanje modela pregovaranja s više poslodavaca. Slično tomu, prevladavanje modela pregovaranja samo s jednim poslodavcem može objasniti najniže stope sudjelovanja.

Europska razina zastupanja interesa

EFBWW je izravno povezan s 34 organizacije u razmatranim državama, od kojih 31 sudjeluje u sektorskom kolektivnom pregovaranju.

CEI-Bois je povezan s 19 sektorskih organizacija u 16 država članica, od kojih 16 sudjeluje u sektorskom kolektivnom pregovaranju.

Kriteriji reprezentativnosti

U skladu s Odlukom Komisije priloženoj Komunikaciji (COM (98)322 završna verzija), organizacije koje imaju pravo na savjetovanje moraju:

- (a) (...) se odnositi na pojedine sektore, odnosno kategorije i biti organizirane na europskoj razini;
- (b) (...) se sastojati od organizacija koje su i same integralni i prepoznati dio struktura socijalnih partnera u državama članicama, moraju imati kapacitet za pregovaranje o sporazumima i predstavnice su svih država članica;
- (c) (...) imati odgovarajuće strukture za učinkovito sudjelovanje u radu odbora.

Treći kriterij reprezentativnosti na razini EU-a odnosi se na sposobnost organizacija da pregovaraju u ime svojih članova te da mogu dovesti do „uspostave ugovornih odnosa, uključujući sklapanje sporazuma” (članak 155. UFEU-a), odnosno na sposobnost da obvežu sebe i svoje nacionalne podružnice.

EFBWW i CEI-Bois uredili su ovo pitanje u dokumentu „Memorandum of understanding on engagement in a social dialogue” („Memorandum o razumijevanju o sudjelovanju u socijalnom dijalogu”) (17. lipnja 1994.). U skladu s člankom 2. Memoranduma, „obje strane kreću od pretpostavke da će njihove organizacije članice odobriti konačne i/ili obvezujuće izjave prije javnog korištenja”.

Sukladno tome, EFBWW i CEI-Bois imaju ad hoc ovlast da pregovaraju u ime svojih članica, ali prije zaključivanja obvezujuće izjave moraju se savjetovati s organizacijama članicama.

Ostale organizacije na razini Europe

Pregled članstva nacionalnih sindikata obuhvaćenih studijom pokazuje da postoji samo jedna europska organizacija navedena u studiji koja obuhvaća barem tri države: Europski sindikat IndustriAll (IndustriAll) – obuhvaća šest država. Prisutnost ove organizacije odražava preklapajuća područja djelovanja brojnih sindikata jer organizacija ne tvrdi da privlači sindikate iz sektora prerade drva.

Sličnim je pregledom članstva nacionalnih udruga poslodavaca / poduzeća utvrđeno da neke od njih pripadaju drugim europskim udruženjima osim CEI-Boisa: Europskoj federaciji proizvođača drvnih ploča (European Panel Federation, EPF), Europskoj udruzi proizvođača namještaja (European Furniture Manufacturers Federation, UEA) i Europskoj udruzi za industriju namještaja (European Furniture Industries Confederation, EFIC). Prema pristupu odozdo prema gore, ove europske organizacije prisutne su u trima državama (EPF), četirima državama (UEA) i šest država članica (EFIC). EPF je ogranak CEI-Boisa, dok UEA i EFIC djeluju u području proizvodnje namještaja, što ne spada u sektor prerade drva.

Zaključci

Analize sektora prerade drva na temelju pristupa „odozgo prema dolje” i pristupa „odozdo prema gore” provedene u 28 država članica EU-a pokazuju da se najvažnijim predstavnicima poslodavaca i zaposlenika u tom sektoru trebaju smatrati EFBWW na strani zaposlenika te CEI-Bois na strani poslodavaca.

Dodatne informacije

vješće *Representativeness of the European social partner organisations: Woodworking sector* (Reprezentativnost europskih organizacija socijalnih partnera: sektor prerade drva) dostupno je na sljedećoj poveznici: <http://eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/comparative-information/representativeness-of-the-european-social-partner-organisations-woodworking-sector>

Za više informacija obratite se službenici za informiranje Camilli Galli da Bino na gdb@eurofound.europa.eu